

Mestská časť Bratislava-Záhorská Bystrica

Materiál na rokovanie
Miestneho zastupiteľstva
MČ Bratislava - Záhorská Bystrica
Dňa 26.4.2016

K bodu č. **13**

Protest prokurátora proti VZN č.6/2012 o zabezpečovaní financovania všeobecne prospěšných infraštrukturálnych zariadení v k.ú. Záhorská Bystrica

Predkladateľ:

Ing. Jozef Krúpa/
starosta

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Protest prokurátora

Spracovateľ:

Mgr. Dagmar Krajčírová
organizačné oddelenie

Apríl 2016

I.

**Návrh na uznesenie Miestneho zastupiteľstva č. ... /2016
mestskej časti Bratislava-Záhorská Bystrica zo dňa 26.4.2016**

Názov bodu programu: Protest prokurátora proti VZN č. 6/2012 o zabezpečovaní financovania všeobecne prospešných infraštrukturých zariadení v k.ú. Záhorská Bystrica

Miestne zastupiteľstvo Bratislava-Záhorská Bystrica

A) n e v y h o v u j e

protestu prokurátora sp. zn. PD 123/15/1104 -9 zo dňa 4.4.2016 proti Všeobecne záväznému nariadenie č.6/2012 o zabezpečovaní financovania všeobecne prospešných infraštrukturých zariadení v k.ú. Záhorská Bystrica.

2. Dôvodová správa

V zmysle ustanovenia § 11 ods. 4 písm. g) zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon o obecnom zriadení“) v spojení s § 15 ods. 2 písm. a) zák. č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení nesk. predpisov kompetenciou miestneho zastupiteľstva mestskej časti je „uznášať sa“ na všeobecne záväzných nariadeniach s platnosťou pre mestskú časť. Miestne zastupiteľstvo teda postupom podľa § 6 a nasl. zákona o obecnom zriadení môže predovšetkým schvaľovať, meniť a rušiť všeobecne záväzné nariadenia mestskej časti.

Na základe uvedeného bolo na rokovanie miestneho zastupiteľstva dňa 31.3.2016 prijaté uznesenie číslo 130/2016, kde bolo VZN č.6/2012 o zabezpečovaní financovania všeobecne prospešných infraštrukturých zariadení v k.ú. Záhorská Bystrica **zrušené** v plnom rozsahu. Nakoľko v súčasnosti VZN č. 6/2012 o zabezpečovaní financovania všeobecne prospešných infraštrukturých zariadení v k.ú. Záhorská Bystrica už nie je platné ani účinné, nie je možné protestu prokurátora vyhovieť a dotknuté VZN zrušiť.

Z tohto dôvodu navrhujeme zaslanému protestu prokurátora nevyhovieť.

OKRESNÁ PROKURATÚRA BRATISLAVA IV

Hanulova ul. č. 9/A, 844 61 Bratislava

MIESTNY ÚRAD Bratislava
Záhorská Bystrica

Mestská časť Bratislava -- Záhorská Bystrica
Námestie Rodiny Ľ.
843 57 Bratislava 48

Dňo dňa	09 -02- 2016
Citat	297/2016
Prihl.	Ref.

Váš list číslo/zo dňa
VZN č. 6/2012

Naše číslo
Pd 123/15/1104-8

Vybavuje
Mgr. Mika

Bratislava
4.2.2016

Vec

Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava – Záhorská Bystrica číslo 6/2012 o zabezpečovaní financovania všeobecne prospesných infraštrukturnych zariadení v katastrálnom území Bratislava – Záhorská Bystrica - protest prokurátora podľa § 22 ods. 1 písm. a) bod 2, § 25 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov

Podľa § 22 ods. 1 písm. a) bod 2, § 25 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) podávam

protest prokurátora

proti Všeobecne záväznému nariadeniu mestskej časti Bratislava – Záhorská Bystrica číslo 6/2012 o zabezpečovaní financovania všeobecne prospesných infraštrukturnych zariadení v katastrálnom území Bratislava – Záhorská Bystrica s účinnosťou od 1.1.2013 (ďalej len „VZN č. 6/2012“) pretože týmto VZN č. 6/2012 bol porušený zákon a žiadam napadnuté VZN č. 6/2012 ako nezákonné zrušiť.

Predmetným VZN č. 6/2012 bolo porušené ustanovenie § 4 ods. 3 písm. d), písm. k), § 6 ods. 1, ods. 2, § 7 ods. 5, § 11 ods. 4 písm. m) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), § 2 ods. 2, ods. 3, § 51 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 5 ods. 1, ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“).

Podľa § 25 ods. 2, ods. 3 zákona o prokuratúre je orgán verejnej správy povinný o proteste rozhodnúť do 30 dní od doručenia protestu.

Ak orgán verejnej správy protestu prokurátora vyhovie, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, nezákonny všeobecne záväzný právny predpis zrušiť, prípadne nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom a s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

O d ô v o d n e n i e

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava – Záhorská Bystrica uznesením č. 227/2012 zo dňa 18.12.2012 schválilo Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava – Záhorská Bystrica číslo 6/2012 o zabezpečovaní financovania všeobecne prospěšných infraštrukturých zariadení v katastrálnom území Bratislava – Záhorská Bystrica s účinnosťou od 1.1.2013.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava IV preskúmal zákonnosť uvedeného nariadenia a dospel k záveru, že VZN č. 6/2012 nie je v súlade so zákonom.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o obecnom zriadení obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnu pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.

Podľa § 4 ods. 3 pism. d) a k) zákona o obecnom zriadení obec pri výkone samosprávy najmä

d) usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, a ak tak ustanovuje osobitný predpis, 5b) vydáva súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce, vydáva záväzné stanoviská k investičnej činnosti v obci,

k) vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia: nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Podľa § 7 ods. 5 zákona o obecnom zriadení obec môže svoje úlohy finančovať aj z prostriedkov zdrúžených s inými obcami, so samosprávnymi krajinami a s inými právnickými osobami alebo fyzickými osobami.

Podľa § 9 ods. 1 zákona o obecnom zriadení základom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce, ktorý sa zostavuje na obdobie jedného kalendárneho roka.

Podľa § 11 ods. 4 pism. m) zákona o obecnom zriadení obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené schvaľovať zdrúžovanie obecných prostriedkov a činností a ľúčasť v zdrúženiach, ako aj zriadenie spoločného regionálneho alebo záujmového fondu.

Podľa § 1a ods. 2 zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 377/1990 Zb.“) mestská časť je územným samosprávnym a správnym celkom Bratislavu; združuje obyvateľov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Mestská časť vykonáva samosprávu Bratislavu a prenesenú pôsobnosť v rozsahu vymedzenom zákonom a štatútom Bratislavu (ďalej len „štatút“); v tomto rozsahu má postavenie obce.

Podľa § 5 ods. 1 až ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“) príjmy rozpočtu obce sú:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu,¹¹⁾
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankecie za porušenie finančnej disciplíny ualožené obecou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zhierok v prospech obce,
- f) podiel na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,⁵⁾
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmluv podľa osobitných predpisov,¹²⁾
- j) prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj

- a) prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov (ďalej len „peňažné fondy“),
- b) prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení,
- c) návratné zdroje financovania,
- d) združené prostriedky.

Za vlastné príjmy rozpočtu obce sa považujú príjmy rozpočtu obce podľa odseku 1 písm. a) až f). Za vlastné príjmy sa považujú aj príjmy podľa odseku 1 písm. k), ak tak ustanoví osobitný predpis. O použití vlastných príjmov rozpočtu obce rozhoduje obec samostatne. To neplatí pri dare, ak darec určí účel, na ktorý sa majú darované prostriedky použiť. Príjmy rozpočtu obce podľa odseku 1 písm. g) až j) môže obec použiť len v súlade s účelom, na ktorý sa prostriedky poskytli.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) v občianskoprávnych vzťahoch majú účastníci rovnaké postavenie.

Podľa § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka účastníci občianskoprávnych vzťahov si môžu vzájomne práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevypĺňva, že sa od neho nemožno odchýliť.

Podľa § 51 Občianskeho zákonníka účastníci môžu uzavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená, zmluva však nesmie odpovedať obsahu alebo účelu tohto zákona.

Podľa § 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákoník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákoník“) účastníci môžu uzavrieť aj takú zmluvu, ktorá nie je upravená ako typ zmluvy. Ak však účastníci dostatočne neurčia predmet svojich záväzkov, zmluva nie je uzavretá.

Ako vyplýva z úvodnej časti predmetného VZN č. 6/2012, toto bolo prijaté podľa § 4 ods. 3 písm. d) a k) a § 7 ods. 5 zákona o obecnom zriadení a podľa ustanovenia § 15 ods. 2 písm. a) zákona č. 377/1990 Zb., teda vo veciach územnej samosprávy podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení.

Samosprávu obce zákon o obecnom zriadení vymedzuje v § 4 ods. 1, podľa ktorého obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnu pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.

Orgány územnej samosprávy majú normotvornú právomoc priznanú v čl. 68 zákona č. 460/1992 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“), podľa ktorého vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže obec a vyšší územný celok vydávať všeobecne záväzné nariadenia a v čl. 71 ods. 2 Ústavy, v zmysle ktorého pri výkone štátnej správy môže obec a vyšší územný celok vydávať v rámci svojej územnej pôsobnosti na základe splnomocnenia v zákone a v jeho medziach všeobecne záväzné nariadenia. Pokiaľ obec svojou normotvornou činnosťou ukladajú povinnosti fyzickým osobám a právnickým osobám, je normotvorná pôsobnosť obce limitovaná čl. 2 ods. 3 Ústavy, podľa ktorého každý môže konáť, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútíť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. US 56/00, pokiaľ sa normotvornou činnosťou obce ukladajú povinnosti fyzickým osobám a právnickým osobám, aj pôvodná (originálna) normotvorná pôsobnosť obce je limitovaná Čl. 2 ods. 3 Ústavy, podľa ktorého každý môže konáť, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútíť aby konal niečo, čo zákon neukladá. Tieto limity Ústavy sa vzťahujú aj na normotvornú pôsobnosť obce vykonávanú podľa Čl. 68 Ústavy.

Podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. US 100/02 z 30.01.2003, pokiaľ ide o realizácii ústavného príkazu ukladať povinnosti zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd vyplývajúceho z Čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy, nemôže byť vo všeobecne záväznom nariadení uložená nová povinnosť, ktorá neexistuje v zákone, resp. ktorú nemožno zo zákona odvodíť. Nerešpektovanie uvedeného príkazu Ústavy by znamenalo negáciu zvrchovanosti zákona a tým popreťie samotného princípu právneho štátu. Oba druhy realizácie samosprávnych všeobecne záväzných nariadení musia pri ukladaní povinností rešpektovať ich zákonné medze, a to aj z hľadiska zákonnej úpravy povinnostných subjektov. Z Čl. 13 ods. 1 Ústavy vyplýva, že povinnosti možno ukladať len v medziach zákona.

Vyššie citovanými právnymi normami sa mestská časť pri prijímaní VZN č. 6/2012 dôsledne neriadila a VZN č. 6/2012 tak nezodpovedá týmto zákoným ustanoveniam a princípom.

Podľa § 4 ods. 3 písm. d) zákona o obecnom zriadení obec (mestská časť) usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, a ak tak ustanovuje osobitný predpis, vydáva súhlas, záväzne

stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce, vydáva záväzné stanoviská k investičnej činnosti v obci. Uvedenie oprávnenie obce (mestskej časti) je však potrebné vyklaňať reštriktívne. A ako to napokon aj vyplýva z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. nález sp. zn. II. US 70/97) definíciu usmerňovania ekonomickej činnosti v obci obsiahnutú v ustanoveniach § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení nemožno subsumovať pod hospodárenie obce s vlastným majetkom a vlastnými finančnými prostriedkami. Táto sféra pôsobnosti obce nespadá do režimu čl. 65 ústavy a obec v nej môže uplatniť svoju normotvornú právomoc len na základe výslovného zákonného splnomocnenia. Je tak zrejmé, že v zmysle tohto ustanovenia zákona o obecnom zriadení obec (mestská časť) nemôže upravovať hospodárenie s vlastným majetkom, pričom prípadné usmerňovanie ekonomickej činnosti ďalších subjektov nachádzajúcich sa v mestskej časti podlieha prísnym zákonným limitom.

V zmysle § 4 ods. 3 písm. k) zákona o obecnom zriadení obec pri výkone samosprávy najmä vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce. Nespochybujem, že v zmysle tohto ustanovenia môže obec (mestská časť) za účelom zabezpečovania rôznych verejnoprospešných služieb pre obyvateľov obce vykonávať vlastnú investičnú činnosť, ba dokonca môže vystupovať aj v pozícii podnikateľského subjektu. Z obsahu VZN č. 6/2012 je však zistiteľné, že ním mestská časť tieto spoločenské vzťahy neupravila, nakoľko toto nariadenie sa týka výlučne spôsobu prijímania a náležitosti zmluvy o výstavbe a rozvoji mestskej časti a následnej kontroly použitia takto získaných prostriedkov.

Z uvedeného je tak zrejmé, že ustanovenia § 4 ods. 3 písm. d) a k) zákona o obecnom zriadení nemohli tvoriť základ pre prijatie namienaného VZN č. 6/2012.

Z ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o obecnom zriadení vyplýva, že obec (mestská časť) finančuje svoje potreby z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov s tým, že v zmysle § 9 ods. 1 zákona o obecnom zriadení je základom finančného hospodárenia obce rozpočet.

Podľa § 7 ods. 2 zákona o obecnom zriadení obec môže za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. použiť návratné zdroje finančovania, ako i prostriedky mimorozpočtových fondov, regionálnych alebo záujmových fondov, tieto však v zmysle ustanovenia § 11 ods. 4 písm. m) zákona o obecnom zriadení zriaďuje obecné zastupiteľstvo, k čomu však v tomto prípade nedošlo.

Obci možno taktiež v zmysle § 7 ods. 3, ods. 4 zákona o obecnom zriadení poskytnúť štátnu dotáciu.

Napokon obec v zmysle § 7 ods. 5 zákona o obecnom zriadení môže svoje úlohy finančovať aj z prostriedkov združených s inými obcami, so samosprávnymi krajinami a s inými právnickými osobami alebo fyzickými osobami.

Podľa § 3 ods. 1 VZN č. 6/2012 prijaté finančné prostriedky sa stávajú príjomom rozpočtu mestskej časti a môžu byť použité výlučne na opravu, modernizáciu, prestavbu, údržbu alebo výstavbu všeobecne prospěšných infraštrukturých zariadení.

Čo tvorí príjmy rozpočtu obce stanovuje § 5 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z.. Príjmami

rozpočtu obce sú tak výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu, nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona, úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce, sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou, dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce, podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu, dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov, ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátom rozpočte na príslušný rozpočtový rok, účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov, prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel, iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Z § 5 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. je zrejmé, že príjomom rozpočtu obce nemôžu byť finančné prostriedky prijaté mestskou časťou na základe zmluvy o výstavbe a rozvoji mestskej časti Bratislava – Záhorská Bystrica, nakoľko takýto príjem citované ustanovenie zákona č. 583/2004 Z. z. nepozná.

VZN č. 6/2012 je tak v rozpore s ustanovením § 5 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z., nakoľko prostriedky z takto uzavorennej zmluvy nemôžu tvoriť príjmy rozpočtu obce (mestskej časti).

V zmysle § 7 ods. 5 zákona o obecnom zriadení obec (mestská časť) môže svoje úlohy finančovať aj z prostriedkov združených s inými obcami, so samosprávnymi krajmi a s inými právnickými osobami alebo fyzickými osobami.

V prvom rade uvádzam, že ani prostriedky získané obcou (mestskou časťou) združením so subjektmi uvedenými v tomto ustanovení zákona o obecnom zriadení, nie sú v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. príjomom rozpočtu obce, v zmysle § 5 ods. 2 písm. d) zákona č. 583/2004 Z. z. ich však obec (mestská časť) môže použiť na plnenie svojich úloh.

Čo sa týka jednotlivým foriem medziobecnej spolupráce tieto sú upravené v § 20 až § 21 zákona o obecnom zriadení. Okrem tejto formy spolupráce prichádza do úvahy aj spolupráca na plnenie konkrétnej úlohy obce a iného subjektu v snahe o dosahovanie spoločného prospechu. Takoto právnu formou je uzavorenie zmluvy o združení finančných prostriedkov obce a iného subjektu s právnym základom v § 7 ods. 5 zákona o obecnom zriadení.

Obec tak môže svoje úlohy finančovať aj z prostriedkov združených s inými právnickými osobami alebo fyzickými osobami. Predmetom zmluvy o združení finančných prostriedkov môže byť zabezpečovanie rôznych verejnoprospesných aktivít a úloh samosprávy obce, na plnení ktorých majú záujem aj iné obce, samosprávne kraje alebo iné subjekty či už verejného alebo aj súkromného práva, napr. podpora záujmovej a mimoškolskej činnosti mládeže, spoločné investičné aktivity, obstaranie zmien a doplnkov územného plánu na základe žiadostí, dobudovanie infraštruktúry individuálnej bytovej výstavby, združenie finančných prostriedkov s cirkevnými inštitúciami pri výstavbe domu smútku, údržba cintorína a pod..

Hoci ide o zmluvu, ktorá v súkrominoprávnych kódexoch nie je upravená ako

samostatný typ zmluvy, teda pôjde o inominátnu zmluvu podľa § 51 Občianskeho zákonníka (ev. podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka), musia účastníci zmluvy vždy dostatočne určiť predmet svojich záväzkov, inak zmluva nie je uzavretá, tzv. ničotná zmluva alebo paakt.

Schvaľovanie združovania obecných prostriedkov je podľa § 11 ods. 4 písm. m) zákona o obecnom zriadení zverené do výhradnej právomoci obecného zastupiteľstva.

Z uvedeného teda jednako vyplýva, že v prípade ak sa obec (mestská časť) za účelom konkrétnej úlohy rozhodne združiť prostriedky musí tak urobiť formou zmluvy o združení prostriedkov uzavretou s právnickou alebo fyzickou osobou, táto zmluva má podobu inominátnej (nepomenovanej) zmluvy a jej schválenie potom v zmysle ustanovenia § 11 ods. 4 písm. m) zákona o obecnom zriadení patrí do výlučnej kompetencie obecného zastupiteľstva (miestneho zastupiteľstva mestskej časti).

Mestská časť v ustanovení § 2 ods. 3 VZN č. 6/2012 však určila, že *podstatnými náležitosťami zmluvy sú okrem náležitostí podľa občianskeho zákonníka tieto ustanovenia*

- a) predmet a účel zmluvy,
- b) výška peňažného príspevku, alebo nepeňažného plnenia,
- c) prípadná špecifikácia nepeňažného plnenia,
- d) práva a povinnosti zmluvných strán,
- e) špecifikácia osobitného účtu mestskej časti za účelom kontroly účelového použitia poskytnutých finančných prostriedkov,
- f) možnosť odstúpiť od zmluvy.

A ďalej v § 2 ods. 4 VZN č. 6/2012 sa stanovilo, že *forma a výška príspevku zo strany cieľového subjektu ako aj splatnosť dohodnutého plnenia je predmetom dohody zmluvných strán. Zmluvné strany pri ich určení zohľadňujú a rešpektujú*

- u) prevádzkové potreby mestskej časti na podporovaný účel,
- b) možnosti cieľového subjektu,
- c) mieru využívania alebo plánovaného využívania jestvujúcich alebo plánovaných infraštrukturálnych zariadení cieľovým subjektom,
- d) mieru obvyklej a v minulosti poskytnutej podpory rozvoja infraštrukturálnych zariadení inými subjektmi,
- e) odporúčaný rozsah podpory prerokovaný miestnym zastupiteľstvom mestskej časti.

Podľa § 4 ods. 1, ods. 2 VZN č. 6/2012 *účelové použitie a nakladanie s prijatými finančnými prostriedkami podlieha preskúmaniu miestneho kontrolóra.*

Fyzická alebo právnická osoba má právo kontroly použitia finančných prostriedkov na osobitnom úcte, ktorú realizuje písomne prostredníctvom žiadosti mestskej časti, aby preukázala účelosť použitia finančných prostriedkov v súlade s ustanoveniami zmluvy a tohto všeobecne záväzného nariadenia. Mestská časť je povinná do 14 dní od doručenia tejto žiadosti preukázať žiadateľovi dodržanie stanovených podmienok.

Generálne je potrebné uviesť, že všeobecne záväzné nariadenia obce (mestskej časti) sú vždy normativnými právnymi aktmi, teda vzťahujú sa na neurčitý počet prípadov rovnakého druhu.

Všeobecne záväzné nariadenia sú výsledkom činnosti obecného zastupiteľstva - vydávanie všeobecne záväzných nariadení je vyhradenou právomocou obecného zastupiteľstva podľa § 11 ods. 4 písm. g) zákona o obecnom zriadení.

Obsah všeobecne záväzných nariadení je záväzný - tzn. všeobecne záväzné nariadenie obsahuje právne normy, ktorými sa zakladajú, menia alebo rušia subjektívne práva a povinnosti fyzických a právnických osôb. Dodržiavanie právnych nariením ako pravidiel správania sa je vynútitelné štátom močou. Pôsobnosť všeobecne záväzných nariadení - všeobecne záväzné nariadenie sa vzťahuje na celé územie obce a na všetky osoby bez ohľadu na to, či sa v obci zdržiavajú, bývajú, majú sídlo alebo tadiaľ len prechádzajú.

Z vyššie uvedených znakov všeobecne záväzného nariadenia obce (mestskej časti) je potrebné v tejto súvislosti poukázať predovšetkým na záväznosť nariením obsiahnutých v konkrétnom nariadení.

Na strane druhej, jednou zo zásad občianskoprávnych vzťahov je zmluvná voľnosť. Občiansky zákonník vychádza z princípu rovnakého právneho postavenia účastníkov občianskoprávnych vzťahov bez ohľadu na to, či ide o fyzické osoby, právnické osoby, príp. štát.

Občianskoprávne vzťahy spadajú do oblasti súkromného práva, ktorého základnou črtou je rovnosť subjektov pred zákonom. Zásada rovnakého postavenia subjektov občianskoprávnych vzťahov tvorí základný princíp Občianskeho zákonníka (§ 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Podstata rovnakého postavenia subjektov spočíva v prvom rade v tom, že žiadny zo subjektov občianskoprávnych vzťahov nie je zásadne ani nadriadený, ani podriadený voči druhému subjektu po právnej stránke. Preto tiež žiadny z nich nemôže jednostranne určovať právne postavenie druhého subjektu, ako mu napr. uložiť, vnucovať, resp. nadiktovať mu vznik určitej právnej povinnosti ani založiť právo. Rovné právne postavenie subjektov občianskoprávnych vzťahov ďalej znamená, že sa tieto subjekty musia zásadne dohodnúť o obsahu občianskoprávneho vzťahu, ibaže tieto právne povinnosti vznikajú na základe zákona (napr. povinnosť nahradiť škodu, povinnosť vrátiť inému bezdôvodné obohatenie).

Občiansky zákonník vychádza zo zásady dispozitivnosti, účastníci občianskoprávnych vzťahov môžu dohodou upraviť vzájomné práva a povinnosti odchylnie od jeho ustanovení. Súčasne môžu už existujúce práva a povinnosti zmeniť, príp. i zrušiť.

V občianskoprávnych vzťahoch tak platí zásada zmluvnej voľnosti, ktorá je premietnutá v ustanovení § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktoré umožňuje účastníkom právnych vzťahov upraviť si vzájomné práva a povinnosti dohodou odchylnie od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovenia zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchýliť. Je preto zásadne ponechané na uvážení a rozhodnutí samotných účastníkov, či výber a s kým uzavŕu zmluvu, aký bude jej obsah, forma a okrem iného aj aký typ zmluvy pre konkrétny prípad si zvolia.

Ako je to už uvedené vyššie zmluva o združení finančných prostriedkov má podobu nepomenovanej zmluvy (§ 51 Občianskeho zákonníka, resp. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka), ktorej obsah je na dohode jej účastníkov, ktorí majú rovnaké postavenie.

Ak teda mestská časť v § 2 ods. 3 VZN č. 6/2012 stanovila náležitosť zmluvy o výstavbe a rozvoji (ku ktorým patrí aj účel poskytnutia prostriedkov a jeho následná kontrola podľa § 4 VZN č. 6/2012), potom s poukazom na záväznosť všeobecne záväzného nariadenia ako normatívneho právneho aktu, tak stanovila nový typ nominálnej (pomenovanej zmluvy) záväzný pre všetky subjekty zdržiavajúce sa na území mestskej časti Bratislava –

Záhorská Bystrica. A právnickej alebo fyzickej osobe, ktorá by mala záujem s mestskou časťou uzatvoriť takúto zmluvu, tak rozpore so zásadou zmluvnej voľnosti a so zásadou rovnosti zmluvných strán, stanovila uzavrieť zmluvu s konkrétnymi náležitostami uvedenými v § 2 ods. 3 VZN č. 6/2012, ako i povinnosť pri jej uzatváraní zohľadniť a rešpektovať skutočnosti uvedené v § 2 ods. 4 VZN č. 6/2012.

Zdôrazňujem však, že tak Občiansky zákonník, ako ani žiadny iný právny predpis obec (mestskú časť), na priatie takejto právnej úpravy – vytvorenie nového typu pomenovanej (nominátnej) zmluvy a k stanoveniu povinností jej účastníkov nesplnomocnil.

Stanovením podstatných náležitostí zmluvy o výstavbe a rozvoji mestskej časti Bratislava – Záhorská Bystrica v § 2 ods. 3 VZN č. 6/2012 a povinnosti zohľadňovať a rešpektovať skutočnosti uvedené v § 2 ods. 4 VZN č. 6/2012, tak mestská časť prikázala cieľovému subjektu (fyzickým a právnickým osobám a štátu podľa § 1 ods. 3 VZN č. 6/2012) povinnosti, ktoré nevyplývajú zo žiadneho právneho predpisu a zjavne tak prekročila rozsah oprávnení stanovených obci (mestskej časti) právnymi predpismi.

V danej veci by neobstál ani eventuálny argument, že v prípade príjmom získaných od cieľového subjektu na základe zmluvy o výstavbe a rozvoji mestskej časti by sa malo jednať o dar.

Darovacia zmluva (§ 628 až § 630 Občianskeho zákonníka) vyžaduje na svoju platnosť dodržanie formálnych a obsahových náležitostí uvedených v zákone (§ 628 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka). Stanovením ďalších náležitostí (§ 2 ods. 3 VZN č. 6/2012), ev. povinností zmluvných strán pri uzatváraní darovacej zmluvy zohľadňovať a rešpektovať ďalšie skutočnosti (§ 2 ods. 4 VZN č. 6/2012) by mestská časť opäť nariadila fyzickým a právnickým osobám také povinnosti, ktoré nevyplývajú zo žiadneho právneho predpisu, a preto by prekročila rozsah svojich pravomoci.

Pre úplnosť dodávam, že v zmysle § 5 ods. 1 písm. e) zákona č. 583/2004 Z. z. je sice dar príjmom rozpočtu obce (mestskej časti), o použíti ktorého by v zmysle § 5 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. mohla rozhodovať samostatne a tento použiť napr. aj na opravu, modernizáciu, prestavbu, údržbu alebo výstavbu všeobecne prospěšných infraštruktúrnych zariadení, avšak len za predpokladu, že by darcia neurčil iný účel použitia daru.

Jednou z foriem darovacej zmluvy, ktoré pripúšťa právny poriadok, je aj účelové darovanie. O ktoré ide vtedy, keď darcia presne určí pri darovaní účel daru. To znamená, že obdarovanému sa poskytne vec, ktorá slúži na určitý účel a obdarovanému sa uloží, aby nezmenil spôsob užívania veci.

Zdôrazňujem, že úmysel darcu čokoľvek darovať vychádza z jeho slobodnej vôle, takáto jeho iniciatíva je dobrovoľná a nie je naviazaná na žiadne protiplnenie, preto dareovi ani nie je možné stanoviť, aby dar poskytol len na určitý účel, pokiaľ sa tak sám slobodne nerozhodne.

Preto v prípade ak by darcia určil iný účel, pre ktorý obci (mestskej časti) poskytuje dar, nebude ho možné použiť na činnosti uvedené v § 3 ods. 1 VZN č. 6/2012 (a nebude možné ani vykonáť kontrolu účelového použitia prostriedkov podľa § 4 VZN č. 6/2012). Uložiť dareovi povinnosť poskytnúť prostriedky na určitý účel všeobecne záväzným nariadením nie je možné.

Záverom dodávam, že nespochybňujem právo mestskej časti Bratislava – Záhorská Bystrica v zmysle § 7 ods. 5 zákona o obecnom zriadení finančovať svoje úlohy aj z prostriedkov združených s inými obcami, so samosprávnymi krajmi a s inými právnickými osobami alebo fyzickými osobami, musí tomu však dôjsť na základe zmluvy o združení takýchto prostriedkov, ktorej schválenie je podľa § 11 ods. 4 písm. m) zákona o obecnom zriadení vo výlučnej kompetencii miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava – Záhorská Bystrica. Samotná zmluva o združení prostriedkov je ale výsledkom dohody zmluvných strán, za rešpektovania zásady rovnosti jej účastníkov a zmluvnej voľnosti, nie je preto možné, aby mestská časť náležitosti takejto zmluvy a povinností pri jej uzatváraní rešpektovať, či prihliadať na akokoľvek iné skutočnosti, vrchnostensky stanovila normatívnym aktom – všeobecne záväzným nariadením.

Obdobne tomu je i v prípade darovacej zmluvy, ktorej náležitosti sú stanovené v Občianskom zákonníku. Nie je vylúčené, aby hociktorá osoba poskytla mestskej časti dar, ale samotné obdarovanie zo svojej podstaty predpokladá, že iniciatíva niečo darovať vychádza zo strany dareu, je dobrovoľná a nie je naviazaná na nijaké protiplnenie. Preto náležitosti darovacej zmluvy a povinnosti dareu, aby pri svojom úmysle niečo daroval vychádzal z určitých skutočností, nemožno stanoviť všeobecne záväzným nariadením.

Podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 54/2000 zo dňa 31.10.2001, súd posudzuje všeobecne záväzné nariadenie ako celok, teda všetky jeho ustanovenia v kontexte celej normy. Pri preskúmaní ústavnosti a zákonnosti všeobecne záväzného nariadenia nemožno odhliadnuť ani od toho, či posudzovaná podzákonná norma splňa základné obsahové požiadavky, medzi ktoré patrí aj dostatočne presné a zrozumiteľné vyjadrenie jej obsahu tak, aby umožnila právnickým osobám a fyzickým osobám prispôsobiť svoje správanie.

Vzhľadom na to, že VZN č. 6/2012, bez jeho napadnutých ustanovení, obsahovo nenapĺňa požiadavku na určitosť a zrozumiteľnosť všeobecne záväzného normatívneho právneho aktu, je ho potrebné zrušiť ako celok.

Nakoľko Všeobecne záväzné nariadenie Mestskej časti Bratislava - Záhorská Bystrica č. 6/2012 o zabezpečení financovania všeobecne prospěšných infraštrukturých zariadení v katastrálnom území Bratislava – Záhorská Bystrica je v rozpore s vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami, a teda v rozpore s § 6 ods. 1, ods. 2 zákona o obecnom zriadení, navrhujem napadnuté VZN č. 6/2012 v celom rozsahu zrušiť.

Príloha

Podklady

JUDr. Marta Smolcová
okresná prokurátorka